

TARTU VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Kõrveküla

november 2020

Kalmistute kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 37 ja kalmistuseaduse § 7 lõike 1 ja lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev eeskiri reguleerib Tartu valla (edaspidi vald) haldusterritooriumil asuvate valla omandis olevate kalmistute (Äksi kalmistu, Laeva kalmistu, Maarja-Magdaleena kalmistu, Piirissaare Piiri küla kalmistu, Piirissaare Saare küla kalmistu, Piirissaare luteriusu kalmistu) haldamist, kasutusse andmist ning kasutamise tingimusi ja korda.

(2) Kalmistu haldamisel ja kasutamisel lähtutakse lisaks eeskirjas sätestatule kalmistuseadusest ja muudest valdkonda reguleerivatest õigusaktidest.

(3) Eeskirja kohaldatakse kalmistu territooriumil viibivate isikute ja hauaplatsi kasutajate suhtes.

§ 2. Terminid

() Lisaks kalmistuseaduses toodud mõistetele kasutatakse eeskirjas järgmisi termineid:

1) hauaplatz – kalmistul asuv maa-ala ühe või mitme surnu matmiseks kirstus või tuhauris;

2) matmiskoht – koht hauaplatsil kirstu või tuhauri matmiseks;

3) hauatähis – ühte või mitut hauakohta tähistav rist, plaat, sammas, kivi või muu tähis;

4) hauarajatis – hauaplatsil paiknev maapinnaga kohtkindlalt ühendatud ehitis (piirdeaed, betoonrant vms);

5) matja – isik, kes korraldab surnu matmise;

6) hauaplatsi kasutaja – isik, kelle hauaplatsi kasutamise õigus tuleneb kasutusloast;

7) omaksed – surnu abikaasa, vanemad, täisealine laps, õde, vend või muu surnu lähedane isik tulenevalt tema elukorraldusest.

§ 3. Kalmistute haldamine

(1) Kalmistul korraldab töid ja osutab teenuseid Tartu Vallavalitsuse (edaspidi vallavalitsus) poolt määratud isik või vallaga sõlmitud halduslepingu alusel kalmistu haldamisega seotud ülesannete täitja (edaspidi kalmistu haldaja).

(2) Kalmistu haldaja põhiülesandeks on tagada kalmistu heakord ja vajaliku info olemasolu kalmistul, korraldada kalmistu kasutamist, sh hauaplatside eraldamist ja hauaplatside üle arvestuse pidamist, jäätmekäitluse korraldamist, andmete kalmisturegistrisse sisestamist, kasutajate ning matmiskohtade arvele võtmist, hooldamata platside üle arvestuse pidamist ning kalmistuga seotud teistest õigusaktidest tulenevaid ja kalmistu haldamiseks vajalike ülesannete täitmist.

(3) Vallavalitsusel on õigus anda juhiseid kalmistute haldamise ja kasutamise põhimõtete täpsustamiseks.

§ 4. Kalmistute heakorra nõuded

(1) Kalmistu territooriumil tuleb hoida korda, puhtust ja huarahu.

(2) Kalmistu territooriumil on keelatud:

1) kahjustada hooneid, veevõtukohta, hauaplatse, hauakohti, hauapiirdeid, hauatähiseid ja -rajatisi;

2) teha omavolilisi kaevetöid;

3) murda lilli, puude ja põõsaste oksid ning omavoliliselt raiuda puid. Tiheasustusalal tuleb puude raieks taotleada raieluba;

4) istutada kalmistu haldaja nõusolekuta puid ja põõsaid väljapoole hauaplatse;

5) panna maha jäätmeid selleks mitte ettenähtud kohta ja rikkuda jäätmete kogumise nõudeid (sh paigutada jäätmeid väljapoole mahuteid);

6) tuua kalmistu jäätmete konteineritesse väljastpoolt kalmistut pärinevaid jäätmeid

7) suurendada omavoliliselt hauaplatsi mõõtmeid;

8) sõita mootorsõiduki või jalgrattaga kalmistu haldaja loata;

9) teha lõket;

10) viibida koeraga;

11) mätta loomi;

12) muu avalikku korda, heakorda ja huarahu rikkuv tegevus.

(3) Kalmistul viibiv isik peab kalmistu territooriumil täitma valla jäätmehoolduseeskirjas sätestatud jäätmekäitlusnõudeid.

(4) Hauaplatsi omavolilisel laiendamisel peab platsi kasutaja taastama selle endistesse piiridesse.

§ 5. Hauaplatsi kasutusse andmine

- (1) Hauaplatsi eraldamiseks tuleb kalmistu haldajale esitada kirjalik taotlus, mis registreeritakse ja säilitatakse kalmisturegistris KALRE.
- (2) Hauaplatsi võib taotleda kirstus või urnis matmiseks.
- (3) Hauaplatsi eraldamisel väljastab kalmistu haldaja taotlejale taasesitatavas vormis hauaplatsi kasutusõiguse loa (edaspidi kasutusluba, mis registreeritakse ja säilitatakse ka kalmisturegistris KALRE
- (4) Taotlejale eraldatakse üldjuhul ühe või kahe matmiskohaga hauaplats.
- (5) Hauaplatsi looduses eraldamisel ja platsi kujundamisel tuleb arvestada, et säiliks juurdepääs teistele piirnevatele hauaplatsidele.

§ 6. Hauaplatsi kasutusloa väljastamine

- (1) Kasutusluba antakse välja tähtajatult.
- (2) Kasutusloas märgitakse järgmised andmed:
 - 1) hauaplatsi kasutaja andmed;
 - 2) hauaplatsi asukoht kalmistul (kvartali number, hauaplatsi number);
 - 3) hauaplatsi suurus (mitme hauakohaga);
 - 4) kasutusloa kehtivuse tähtaeg;
 - 5) kasutusloa muutmise, lõpetamise ja kolmandale isikule üleandmise kord;
 - 6) hauaplatsi kujundamise ja hooldamise nõuded;
 - 7) muu asjakohane info.
- (3) Kasutusõigusest loobumiseks teavitab hauaplatsi kasutaja kirjalikult kalmistu haldajat. Loobumise korral on kalmistu haldajal õigus hauaplatsi vaba osa uuteks matusteks välja anda.

§ 7. Hauaplatsi kasutusõigus olemasolevale hauaplatsile

- (1) Kasutusluba olemasoleva hauaplatsi kasutamiseks väljastatakse taotlejale, kui on kalmisturaamatu või -registri andmetel või muu asjakohase tõendiga (dokumendiga) tõendatud, et isikul on hauaplatsi kasutaja õigused või isikul on õigus omandada kasutusluba käesoleva eeskirja § 8 järgi.
- (2) Kasutuses olevale hauaplatsile surnu matmine kooskõlastatakse kasutusloa saanud isikuga.

§ 8. Hauaplatsi kasutusloa üleandmine ja üleminek

- (1) Hauaplatsi kasutaja võib kasutusloa üle anda kolmandale isikule. Hauaplatsi kasutamise õiguse üleandmine vormistatakse kirjalikult.
- (2) Hauaplatsi kasutusloa omaniku surma korral läheb hauaplatsi kasutusõigus üle tema omastele. Hauaplatsi kasutusõiguse üleminek tuleb vormistada ühe aasta jooksul.

(3) Hauaplatsi kasutaja võib kasutusloale märkida isiku, kellel on eelisõigus hauaplatsi kasutaja surma korral hauaplatsi kasutamise õigusele.

(4) Hauaplatsi kasutusloa ülemineku vormistab kalmistu haldaja kirjalikult hauaplatsi kasutaja surmatõendi esitamisel. Uus hauaplatsi kasutaja esitab hauaplatsi kasutamiseks taotluse.

§ 9 Hauaplatsi suurus

(1) Hauaplatsi minimaalsed mõõtmed kirstus matmise korral:

- 1) ühe hauakohaga hauaplats 1,25 x 2,50 m;
- 2) kahe hauakohaga hauaplats 2,50 x 2,50 m;
- 3) kolme hauakohaga hauaplats 3,75 x 2,50 m jne.

(2) Hauaplatsi mõõtmed urnis matmise korral on minimaalselt 1 x 1 m.

§ 10. Matmise korraldamine

(1) Kalmistu haldajat tuleb matuste toimumisest teavitada vähemalt kaks päeva enne matuste toimumist.

(2) Kalmistu haldaja kannab järgmised andmed kalmisturegistrisse: surnu ees- ja perekonnanimi, isikukood, sünniaeg, surmaaeg, matmise aeg ning surmatõendi või surmateatise number, samuti andmed matja, ja hauaplatsi asukoha kohta.

(3) Matmine toimub üldjuhul valgel ajal.

§ 11. Matmine hauaplatsile

(1) Haua kaevamise ja matmise korraldab matja. Muldasängitamine ja hauakääpa kujundamine toimub üldjuhul matja osavõtul.

(2) Matmist takistavate hauatähiste ja huarajatiste ajutise kõrvaletõstmise ja tagasi paigaldamise kulud kannab matja.

(3) Kirstuhaua sügavus maapinnast hauapõhjani peab olema vähemalt 1,5 m. Urnihaua sügavus maapinnast peab olema vähemalt 1 m.

(4) Kui haua kaevamisel tuleb pinnasest välja varem maetu säilmeid, maetakse need tagasi sama haua põhja kaevatud süvendisse. Tervena säilinud kirst jäetakse puutumata.

(5) Haua kaevamise ja matmise käigus hauaplatsi kõrval olevatele hauaplatsidele tekitatud kahjustused kõrvaldab matja hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast matuse toimumist. Hauaplatside korrastamata jätmisel kõrvaldab haldaja tekitatud kahjustused matja kulul.

(6) Kalmistu haldaja kannab matuse kalmisturegistrisse KALRE.

(7) Tundmatu või omasteta surnu maetakse selleks eraldatud hauaplatsile.

§ 12. Pealematmine

(1) Kirstuga maetava surnu pealematmine ei või toimuda varem kui 20 aasta möödumisel viimasest matmisest samale kohale.

(2) Pealematmise korral tuleb üldjuhul kohapeal säilitada vanad hauatähised või hauarajatised.

(3) Kultuurimälestiseks tunnistatud haul pealematmist ei toimu.

§ 13. Ümbermatmine

Haudade avamine ja ümbermatmine võib toimuda vaid seadustes ettenähtud juhtudel ja korras kokkuleppel kalmistu haldajaga.

§ 14. Hauaplatsi kujundamine

(1) Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.

(2) Vallavalitsus võib kalmistule kehtestada üldised kujunduse põhimõtted.

(3) Hauaplats või matmiskoht peab olema tähistatud surnu andmetega (ees- ja perekonnanimi, sünni- ja surmaaeg) risti, hauaplaadi, -kivi, -samba või muu tähisega.

(4) Hauatähised, mille üks külg on suurem kui 1 meeter, tuleb eelnevalt kirjalikult kooskõlastada kalmistu haldajaga.

(5) Hauarajatised peavad olema paigaldatud nii, et naabruses uue haa kaevamisel ei tekiks varisemisohtu.

(6) Hauatähised, rajatised ja haljastus peavad asuma hauaplatsi piires ega tohi oluliselt häirida kõrvalasuvate hauaplatside, teede ja kalmistut ümbritseva piirde kasutamist ja korrastamist.

(7) Valatud hauaplatside äärised tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga ning paigaldada nii, et külgnevatele platsidele oleks tagatud juurdepääs platside vahele jäetava käiguraja kaudu. Kalmistu haldaja võib määrata kalmistul piirkonnad, kuhu on keelatud hauaplatsi äärise rajamine.

(8) Hauaplatsil oleva haljastuse valikul tuleb eelistada madalaid vorme.

(9) Hauaplatsile paigaldatud hauarajatised ja -tähised loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.

(10) Kalmistu haldajal on õigus keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 4 ja 7 sätestatud kooskõlastusest kui kujundus ei vasta kalmistul väljakujunenud kujunduse põhimõtetele ja kalmistu looduslikule eripärale.

(11) Kujunduspõhimõtete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu kujunduspõhimõtete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolse ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.

(12) Hooldamata hauaplatsiks tunnistatud hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta või maetakse hauaplatsile.

§ 15. Hauaplatsi hooldamine

(1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja. Hauaplats peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) hauaplatsile istutatud taimed on terved ja elujõulised;
- 2) hauaplatsilt on eemaldatud kuivanud ja murdunud taimed, pärjad;
- 3) hauaplatsi piiravaid hekke pügatakse regulaarselt;
- 4) hauatähised ja piirded on terved ja neil olev tekst loetav;
- 5) hauaplatsi kattev liiv on puhas;
- 6) hauaplatsilt ja selle vahetust ümbrusest on ära riisunud lehed ja muu praht;
- 7) hauaplatsi ääre- ja katteplaadid on terved.

(2) Hauaplatsi hooldamisel tekkinud jäätmed tuleb liigiti sorteerida ning panna selleks ettenähtud jäätmemahutitesse.

(3) Hooldusnõuete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu hooldusnõuete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolisel ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.

(4) Hauaplatsi kasutajal on õigus tellida matmiskoha hooldus- ja korrashoiutöödega seotud teenuseid vastavate teenuste osutajatelt, tasudes teenuse eest ise.

(5) Kultuurimälestiste riiklikusse registrisse kantud hauaplatside hooldamist korraldab kalmistu omanik.

§ 16. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

(1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud umbrohi või võsa;
- 2) huarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunened;
- 3) hauaplatsile kogunenud prahist ja lehtedest on ilmne, et hauaplatsi ei ole pikka aega hooldatud.

(2) Hauaplatsi tunnistab hooldamata hauaplatsiks ja võtab kasutajata hauaplatsina arvele kalmistu haldaja.

(3) Enne hauaplatsi kasutajata hauaplatsiks tunnistamist vaadatakse hauaplatsi üle kahel korral:

- 1) esimene ülevaatus, mille käigus tuvastatakse, et hauaplats on hooldamata ja märgistatakse see sildiga, millel on kiri „Hooldamata hauaplats”. Sildile märgitakse ülevaatusse järjekorranumber, ülevaatusse kuupäev, järgmise ülevaatusse kuupäev ja kalmistu haldaja kontaktandmed, andmed sisestatakse ka

kalmisturegistrisse KALRE. Kalmistu haldaja edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatise taotluses toodud aadressile;

2) teine ülevaatus toimub aasta pärast esimest ülevaatus. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda ja vajadusel tunnistatakse hauaplats hooldamata hauaplatsiks. Info hooldamata hauaplatsiks tunnistamise kohta sisestatakse kalmisturegistrisse KALRE.

(4) Hooldamata hauaplatsid märgistatakse, andes hauaplatsi kasutajale võimaluse märgisel oleva tähtaja jooksul võtta ühendust kalmistu haldajaga ja korrastada hauaplats või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest ja sõlmitud kasutusluba üles öelda.

§ 17. Kasutajata hauaplatsi arvele võtmine ja taaskasutusse võtmine

(1) Peale kahekuulise tähtaja möödumist, eeskirja paragrahvi 15 lõikes 4 nimetatud teate avaldamisest, loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks ning hauaplats võetakse arvele kasutajata hauaplatsina. Info kasutajata hauaplatsi kohta sisestatakse kalmisturegistrisse KALRE.

(2) Kasutajata hauaplatsi võib kalmistu haldaja eraldada uuesti kasutamiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 20 aastat.

(3) Kasutajata hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta.

§ 18. Mälestistena kaitse all olevad objektid

(1) Äksi kalmistu ja Laeva kalmistu on ajaloomälestisena kaitse alla võetud Kultuuriministri 19.03.1997 määrusega nr 7. Äksi kalmistul asub ajaloomälestis II ms hukkunute ühishaud.

(2) Maarja-Magdaleena kalmistu on ajaloomälestisena kaitse alla võetud Kultuuriministri 13.05.1997 määrusega nr 24. Maarja-Magdaleena kalmistul asub ajaloomälestis Vabadussõja mälestussammas.

(3) Piirissaare Piiri küla kalmistu, Piirisaare Saare küla kalmistu ja Piirisaare luteriusu kalmistu on ajaloomälestisena kaitse alla võetud Kultuuriministri 03.07.1997 määrusega nr 37.

(4) Lõigetes 1-3 nimetatud ajaloomälestistele kohalduvad muinsuskaitseseadusest tulenevad nõuded ning kitsendused.

§ 19. Järelevalve ja vastutus

(1) Riiklikku järelevalvet kalmistu nõuetekohase kasutamise üle teostab vallavalitsus.

(2) Vallavalitsusel on õigus määrata ametnik või ametnikud, kelle ülesandeks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku järelevalve ülesannete täitmine.

§ 20. Rakendussätted

(1) Senistel hauaplatside kasutajatel, st isikutel, kes on käesoleva eeskirja jõustumiseni hauaplatsi kasutanud, on kohustus vormistada kalmistu haldaja juures hauaplatsi kasutamise õigus ja sõlmida kasutusleping.

(2) Tunnistada kehtetuks:

- 1) Laeva Vallavolikogu 01.10.2003 määrus nr 20 „Laeva Kalmistu eeskiri“;
- 2) Tabivere Vallavolikogu 29.09.2016 määrus nr 24 „Maarja-Magdaleena kalmistu kasutamise eeskiri“.

§ 21. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 01.01.2021.

Üllar Loks
vallavolikogu esimees

Õiend

Määruse eelnõule „Kalmistute kasutamise eeskiri“

Õigusakti vastuvõtmise vajalikkuse põhjendus

Vastavalt kalmistuseadusele kehtestab kohaliku omavalituse volikogu kohaliku omavalituse hallatavate kalmistute eeskirja. Kehtiv kalmistu kasutamise eeskiri on endisel Laeva vallal (aastast 2003) ja endisel Tabivere vallal (aastast 2016). Endisel Tartu vallal ja endisel Piirisaare vallal kehtivat eeskirja ei ole.

Eeskirja kehtestamine on vajalik, et tagada kalmistute kasutamise nõuded ning tagada hauaplatside ja matmistele üle arvestuse pidamine.

Õigusaktid, millega on käesoleval ajal küsimus reguleeritud

Kalmistutele on kehtestatud nõuded kalmistuseadusega. Lisaks kehtivad järgmised eeskirjad:

- 1) Laeva Vallavolikogu 01.10.2003 määrus nr 20 „Laeva Kalmistu eeskiri“;
- 2) Tabivere Vallavolikogu 29.09.2016 määrus nr 24 „Maarja-Magdaleena kalmistu kasutamise eeskiri“.

Õigusaktid, mis on vaja kehtetuks tunnistada või muuta antud õigusakti vastuvõtmisel

- 1) Laeva Vallavolikogu 01.10.2003 määrus nr 20 „Laeva Kalmistu eeskiri“;
- 2) Tabivere Vallavolikogu 29.09.2016 määrus nr 24 „Maarja-Magdaleena kalmistu kasutamise eeskiri“.

Õigusakti vastuvõtmisest tulenevad kulutused ja nende katteallikad

Kalmistute kasutamise eeskirja kehtestamine täiendavaid kulusid kaasa ei too.